

Referat fra drøftelse på møde i Det Grønne Råd den 19. november 2018:

Dorit Fruergaard gennemgik baggrunden for revisionen af kommunens Plan for Natur og Friluftsliv fra 2013, herunder Miljø- og Naturudvalgets beslutning om revisionens omfang og proces herfor. Oplægget er vedlagt som bilag. Det fremlagte forslag til revision skal behandles i Miljø- og Naturudvalget i januar 2019.

Bo Egelund har forinden mødet fremsendt hørings svar omkring vækst og adgang samt et ønske om etablering af lokale brugerråd i forbindelse med realisering af planen.

På mødet kom der ønsker om:

- mere fokus på adgang – især til kysten.*
- præcisering af, at de afvandingsmæssige interesser sikres i forbindelse med vandløbsprojekter.
- en beskrivelse af, hvordan vi vil sikre handicapadgang.
- tydeliggørelse af opsplittningen mellem indsats på kommunale arealer og private arealer – svært at navigere mellem de to planer (Natur og Friluftsliv / CETS's Plan for Grønne Områder).
- beskrivelse af jægerens interesser.
- beskrivelse af geologien.
- mere vægt på bynatur – en handleplan for sig eller mere konkrete handlinger i det eksisterende afsnit.
- fokus på kvalitet i naturplejen.
- mere vægt på inddragelse af brugerne f.eks. lokale brugerråd.

*I forbindelse med ønsket om mere fokus på adgang, kom der også et ønske om, at planen beskriver naturbeskyttelseslovens adgangsregler. Dorit Fruergaard svarede, at Plan for Natur og Friluftsliv ikke omhandler kommunens myndighedsarbejde, men de indsats for friluftslivet, som ligger ud over den lovbestemte adgang. Derfor beskrives adgangsreglerne ikke *ligesom vi heller ikke beskriver regler om naturbeskyttelse*.

Og der kom spørgsmål til helt konkrete formuleringer og valg af billeder:

- Billede fra Præstens Skov bør vise de gamle vedbend.
- Har vi forårsferejer i kommunen?
- Overskriften 'Natur og Friluftsliv en fælles sag' – kan misforstås.
- Formidling af Gudbjerg Lund – har kommunen en rolle?
- Nævne formidling af Åmosen i liste.
- Hvordan er opmærksomhedsarterne udvalgt – hvorfor er f.eks. splitterne ikke nævnt?

I forbindelse med drøftelsen om adgang nævnte Søren Hansen, at det betyder rigtig meget for gennemførelsen af projekterne, at kommunens medarbejdere tidligt i processen kommer ud og snakker med lodsejerne – som Dorit havde gjort i forbindelse med genåbningen af Rødme Kirkesti.

Og i relation til naturpleje fremhævede Søren Hansen, at kvaliteten i plejen bør prioriteres højt og følges op.

Niels Andersen 'kippede med flaget' for et højt ambitionsniveau i planforslaget.

Bruno Hansen afsluttede debatten og inviterede medlemmerne til at komme med skriftlige høringssvar. Høringssvarene sendes til Dorit Fruergaard senest den 3. december 2018.

Svendborg Kommune
Det Grønne Råd, att.: Dorit Fruergaard

Kære Dorit Fruergaard,

På vegne af NOAH/Svendborg takker jeg for at få mulighed for at komme med høringssvar til Svendborg Kommunes forslag til Natur og Friluftsliv. Plan og handlinger 2019-2030.

Generelt.

NOAH/Svendborg blev etableret i 1992. Det var også det år *Limits To Growth* udkom. Det har altid været NOAHs holdning, at vores liv på jorden ikke må medføre overforbrug af ressourcer. Der er derfor *ikke* brug for vækst.

NOAH ønsker at understrege, at naturen er vores fælles gode og vil derfor i videst muligt omfang inddrage brugerne til - i dialog med forvaltning og ejere - at opnå de bedste muligheder for adgang til naturen i forståelse for ejernes legitime ret til landbrug, skovdrift, jagt mm.

Alle de følgende kommentarer skal ses i det helt overordnede lys.

Der er ikke nævnt noget om anvendelse af sprøjtemidler og kunstgødning på kommunale arealer. Er det en tilfældighed? – en forglemmelse? Eller ligger der noget i det?

Alle forslag til rettelser/præciseringer/tilføjelser er ført ind med rødt. (Nogle rettelser er af ren sproglig karakter. Tilgiv mig. Det er en reminiscens fra min tid som embedslæge i Københavns Kommune).

Desværre har jeg først fået tid til at udarbejde nedenstående i dag – og nu er det sikkert for sent at rundsende til Rådets øvrige medlemmer...

Med venlig hilsen

Bo Egelund

Indholdsfortegnelsen:

Naturen og det gode liv ..... s. 3

I Svendborg Kommune vil vi samarbejde om at bevare og udvikle naturen og tænke natur, friluftsliv, og sundhed og vækst sammen i en balanceret og bæredygtig udvikling i respekt for omgivelserne.

Biodiversitet og sammenhængende natur ..... s. 18

Vi skal have flere og større levesteder for kommunens flora og faunaarter af dyr, planter og andre organismer. Og der skal skabes mere sammenhængende natur. Det er et vigtigt led i at standse tilbagegangen i biodiversitet.

Friluftsliv ..... s. 26

Friluftslivets muligheder skal udvikles på et bæredygtigt grundlag både i forhold til naturværdierne i landskabet og i forhold til lodsejerne. Og på en måde, så alle, uanset interesse, får gode oplevelser med hjem.

Side 3:

Øhavet er vores fyrtårn, og vi har store skove. Vi har også andre værdifulde naturområder, men mange af dem er små og ligger spredt. Derfor skal vi skabe større sammenhængende naturområder og gøre dem offentligt tilgængelige gennem frivillige aftaler med [brugere og](#) lodsejerne. Vi skal også skabe mere bynær natur for at gøre naturen endnu mere tilgængelig for flere.

Udviklingen skal naturligvis ske på en sådan måde, at aktiviteterne tager hensyn til både naturens sårbarhed og de lokale beboeres ønsker. Byrådet lægger stor vægt på, at udviklingen af natur og friluftsliv sker i tæt samarbejde med lodsejere og dem, som kommer i naturen. Det Grønne Råd har allerede bidraget til udarbejdelse af planen - stor tak for det.

Vi beskriver, hvordan indsatsen for natur, friluftsliv, [og](#) sundhed [og vækst](#) kan ske i [en balanceret og bæredygtigt udvikling](#). Planen er også et bidrag til at realisere kommuneplanens "Grønt Danmarkskort".

"Natur og Friluftsliv" beskriver indsatser for natur, som ligger ud over de statslige krav, og for friluftsliv på private arealer. Kommunens egne grønne områder bidrager også til biodiversiteten og er gode rekreative områder. Indsatser på kommunens egne arealer er beskrevet i vores "Plan for Grønne Områder" og i en kommende skovstrategi.

Side 4:

Mange bruger naturen enten på egen hånd eller i en forening og har derfor et godt kendskab til deres lokale område. Mange har også forslag og ønsker om naturforbedringer eller nye rekreative muligheder.

Jo flere kræfter, der lægges i indsatsen for natur og friluftsliv, jo længere kommer vi. Svendborg Kommune kommer ikke så langt alene - vi har brug for opbakning - at mange er villige til at bidrage til planlægningen, gennemførelse og drift, lægge jord til eller bidrage til finansieringen.

[Svendborg Kommune vil derfor målrettet invitere borgerne i de enkelte lokalområder til aktiv deltagelse i registrering og bevarelse af naturen.](#)

Side 12:

"Bevæg dig for livet" Svendborg Kommune har indgået en aftale med DGI og DIF om at være 'Bevæg dig for livet'-visionskommune i perioden 2018 -2022. Det indebærer, at vi i hele kommunens virke arbejder for at

få flest mulige borgere til at være fysisk aktive. Der er et potentiale i at arbejde med naturen som arena for mere bevægelse.

Vi har derfor fokus på at udnytte Svendborg Kommunes varierede og smukke natur, således at flere borgere vil benytte naturen til idræt og bevægelse. Vi vil registrere og sikre de eksisterende stier i skovene og det åbne land, så de mangeårige, naturlige færdselsveje bevares. Vi vil ~~også blandt andet~~ anlægge nye bevægelsesområder i naturen eksempelvis gå-, løbe- og cykelruter samt naturens moderne klubhus - rammen om den sociale del af idrætslivet i naturen. Og der skal være en balance mellem uberørt natur og natur til idræt samt naturen som centrum for aktiv turisme.

Side 13:

Naturens betydning for den fysiske sundhed

Vi bruger naturen meget forskelligt, og mange er aktive i naturen. Det kan være ved at gå ture eller tage på vandringer, løbe, cykle, fiske, gå på jagt, samle bær eller svampe eller bare være på tur med familien.

Motion i grønne omgivelser har større effekt end motion i bylandskaber på blodtryk, puls, selvværd og positive sindstilstande. Vi skal helst være aktive 30 minutter dagligt, og naturen kan hjælpe os til at nå det mål. Stier og ruter i naturen øger muligheden for at være aktiv. Det kan være stier, der giver mulighed for den daglige transport mellem hjem og arbejde eller skole, men også for motion, f.eks. gang, løb, cykling, ridning eller stier, hvor der er aktiviteter undervejs f.eks. legepladser, udendørs motionsrum og sansehaver. Vandet giver også mange muligheder for at være aktiv. Sociale relationer Når vi færdes i naturen, foregår det ofte sammen med familie og venner.

Side 15:

Tilgængelighed er afgørende

Tilgængelighed er en forudsætning for de gode oplevelser i naturen. Vi arbejder på at sikre og forbedre adgangsforholdene til naturen og formidlingen, men vi ser også gode muligheder for, at lokale kræfter kan medvirke. De lokale beboere, foreninger og erhvervsdrivende har ofte god viden om områdernes værdier, hvor det er godt at færdes, hvem der vil lægge jord til og kan bidrage med gode fortællinger.

Side 17:

MÅLSÆTNINGER

• Vi vil sikre adgangen til naturen – strandene, skovene og det åbne land – ved at medinddrage borgerne i lokalområderne.

- Vi vil bevare, beskytte og udvikle kommunens værdifulde naturområder og sikre en god kontinuerlig pleje.
- Vi vil gennemføre og prioritere naturpleje på et opdateret vidensgrundlag.

- Naturområderne skal være til glæde for borgere og gæster, hvor det kan ske på en bæredygtig måde, så naturværdierne ikke forringes.
- Lodsejere, andre borgere og foreninger tager aktivt del i at planlægge og gennemføre pleje og genopretning af naturen.

Side 20:

De kommunale skove:

Vi arbejder også med biodiversitet og friluftsliv sammen med vedproduktion og CO2-lagring i kommunens egne ca. 250 ha skove. Vi vil udarbejde en samlet skovstrategi og langsigtede driftsplaner for hvert skovområde. Kommunens egne skove indgår derfor ikke i denne plan. [Det planlægges at etablere et brugerråd for de kommunale skove. Borgere og relevante organisationer vil blive inviteret til at udpege et antal medlemmer til dette råd.](#)

Side 30:

- Genindføre afgræsning af strandenge ved Mejlhoved på Drejø.
- ...
- Etablere: Stisløjfe på Øhavsstien i Syltemade Ådal, sti-rundture ved Stenstrup samt vandresti fra Egebjerg Bakker over Åmosen til Ollerup.
- [Kortlægge og bevare eksisterende adgang til det åbne land og skovene.](#)
- Udbygge adgangen til kysten.
- [Foretage en regelmæssig gennemgang af § 3 områder i Svendborg Kommune.](#)
- Udarbejde en oversigt over rekreative muligheder i kommunen målrettet både borgere og turister.

Dorit Fruergaard

Fra: Torbjørn Tarp
Sendt: 21. november 2018 15:34
Til: Dorit Fruergaard
Cc: Kewin Bach Friis Kamelarczyk
Emne: Plan for Natur og Friluftsliv

Kære Dorit

Tak for et godt møde i Det Grønne Råd i mandags. Vi har internt i Naturturisme I/S drøftet det endelige udkast til planen for Natur og Friluftsliv. Naturdelen er rigtig flot, men vi savner lidt i friluftsdelen. Vi synes vi ligger inde med meget viden om friluftsliv, som med fordel kunne bidrage til en yderligere kvalificering af planen.

Jeg har ferie i næste uge, men min projektleder Kewin Kamelarczyk er en kapacitet i forhold til viden om friluftslivs- og idrætspolitikker. Jeg vil derfor gerne tilbyde dig, at Kewin kan komme forbi og vidensdele med dig/jer en dag i starten af næste uge. Kunne det have interesse?

Venlig hilsen

Torbjørn Tarp
Chef

Naturturisme I/S og Geopark Det Sydfynske Øhav
Abildvej 5A 2
DK-5700 Svendborg

Mobil: +45 21 72 82 95
Mail: torbjorn.tarp@svendborg.dk
EAN nr. 5798 0069 29528

NATUR TURISME ^{1/S}

lejrskoleportalen.dk

Interreg
Deutschland - Danmark

**DANMARKS
JÆGERFORBUND**

Til
Dorit Fruergaard
Byg, Natur og Miljø

Jægerne i Svendborg Kommune

Jægerne i Svendborg repræsenterer den næststørste grønne organisation i Danmark. Der findes 11 jagtforeninger spredt ud over hele kommunen, hvor ca. 1000 er medlemmer i Svendborg Kommune. Disse foreninger er samlet i Jægerråd Svendborg under Danmarks Jægerforbund. Jagtforeningerne tilbyder en bred palette af muligheder for den naturinteresserede borger. Der tilbydes mange tilbud til kommunens borgerne, lige fra de helt unge på 8-15 år i juniorjægerklubber, til seniorjægerne på 90+. Af aktiviteter kan nævnes uddannelsen af jagttegnsaspiranter, forberedelse til lovpligtig skydeprøve med både haglgevær, jagtriffel og bue.

En anden stor aktivitet er hundetræning, som tilbydes i flere af foreningerne i kommunen. Her kan alle deltage med deres hunde, og få et lærerigt forløb med sin hund, uden denne absolut skal bruges til jagt.

Revirpleje fylder rigtig meget for de enkelte jægere, dette indebærer plantninger, etablering af læhegn, opgravninger af vandhuller, samt at skabe remisser med fodermuligheder for alle dyr i naturen. Udarbejdelse af biotopplaner er også en aktivitet som fylder meget for jægerne, og som betyder at der skabes langt bedre muligheder for alle typer af dyr, ikke kun de jagtbare.

Jægerne står for reguleringen af dyr der forvolder skade, bl.a. husmår, mårhund og råger, som sker i tæt samarbejde med Svendborg Kommune.

Med venlig hilsen
Danmarks Jægerforbund

Torben Jensen
Jægerrådsformand
Danmarks Jægerforbund, Svendborg Kommune
Bankevej 6
5892 Gudbjerg
Tlf: 2910 7473
Email: toje2014@gmail.com

Svendborg Kommune
Natur og Klima

Sendt til: dorit.fruergaard@svendborg.dk

Centrovice, den 30.11.2018.

Kommentarer til Forslag til Natur og Friluftsliv i Svendborg Kommune.

På vegne af Hans Jakob Clausen, medlem af Det Grønne Råd, har jeg flg. bemærkninger til forslaget.

Det er en spændende og velformuleret beskrivelse af natur og muligheder for fritidsliv i Svendborg Kommune med interessante forslag til handlinger.

Generelt er formuleringerne holdt i bløde vendinger, som bestemt ikke kan støde nogen. Men enkelte steder vil jeg dog påpege, at den ønskede handling ikke kan gennemføres uden i samspil med lodsejerne, hvorfor formuleringen kunne tilpasses lidt:

På **side 17** beskrives f.eks. under nye handlinger, at kommunen vil:

- *Genindføre afgræsning af strandenge ved Mejlhoved på Drejø.*
- *Pleje lysåbne arealer i Vejstrup Ådal.*
- *Etablere græsning af strandenge ved Nørreskovs Nor.*
- *Etablere græsning af strandenge i tilknytning til Skansen på Tåsinge.*
- *Etablere naturpleje og øget tilgængelighed i Lundemosen.*
- *Etablere naturpleje og øget tilgængelighed i Gammellung og Dyndet.*
- *Indføre afgræsning af større arealer i Sortemosen.*
- *Etablere afgræsning af arealer i nye vådområder.*

Jeg vil foreslå, at det formuleres som: Kommunen vil i samarbejde med interesserede lodsejere..... ELLER kommunen vil **arbejde for** ..... - en formulering, som er anvendt andre steder i forslaget.

På **side 18** beskrives nye handlinger for at fremme biodiversitet og sammenhængende natur:

- *Sikre og udvide arealet med overdrev i bakkelandskabet fra Gudbjerg Skov over Højbjerg, Egebjerg Bakker mod Svanninge Bakker.*
- *Skabe nye overdrevsarealer i tilknytning til Rødme Svinehaver*
- *Etablere afgræsning af arealer i nye vådområder.*

Også her vil jeg foreslå, at det formuleres mere inddragende som ovenfor.

På **side 21** omkring skovene står flg.:

- *Indføre slæt eller afgræsning på udvalgte skovenge.*

- *Udvikle et større sammenhængende naturskogsområde/skovområde med stor variation og mange biodiversitetsområder.*

I modsætning til andre af punkterne i dette afsnit står der ikke, at også disse to punkter skal gennemføres i samarbejde med lodsejerne. Jeg vil foreslå, at det præciseres også her.

På **side 23** vedr. den blå natur kan det for nogle lodsejere virke bekymrende, at Svendborg Kommune restaurerer vandløb ud over vandplanindsatserne.

Under nye handlinger står:

- *Genåbne vandløb med potentiale til at blive gyde- og opvækstområde for laksefisk.*

Også her så jeg gerne nævnt, at det sker i samarbejde med lodsejerne med normal erstatning til disse. Alternativt kunne det også her formuleres, at kommunen vil **arbejde for**.....genåbning af vandløb.....

Det kunne måske nævnes, at det selvfølgelig sker med sædvanlige tilladelser efter vandløbsloven, hvor der normalt er en offentlighedsfase.

Også på **side 27** under friluftsliv kunne en blødere formulering ønskes under nye handlinger, således at det f.eks. blev:

Svendborg kommune vil **arbejde for** at etablere en stisløjfe på Øhavsstien i Syltemade Ådal, sti-rundture ved Stenstrup samt vandresti fra Egebjerg Bakker over Åmosen til Ollerup, og tilsvarende **arbejde for** at udbygge adgangen til kysten.

Rettelserne ønskes naturligvis videreført i afsnittet side 30 prioriterede nye handlinger i 2019-2022.

Held og lykke med arbejdet.

Med venlig hilsen

Anne Sloth
Miljøkonsulent

Tlf. nr: 6362 2510 | Mobil: 2321 3191 | E-mail: asl@centrovice.dk

”Natur og Friluftsliv i Svendborg Kommune”. Plan og handlinger 2019-2030.

Indledende bemærkninger

Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyn ønsker med disse kommentarer at kvittere Svendborg Kommune for den store indsats og de visionære tanker, der gives udtryk for i handleplanen. Vi er enige i, at det er vigtigt med høje mål for naturen, så man hele tiden må stå på tæer for at nå frem imod målene. Perioden frem til 2030 ligger langt ude i fremtiden og ingen ved, hvad der vil ske allerede efter 2020 i forhold til FN's verdensmål, så måske kan de høje ambitioner blive overhalet indenom af nødvendigheden med yderligere handlinger for at begrænse tabet af biodiversitet. Derfor anerkender vi, at kommunen i den opdaterede handlingsplan for Natur og friluftsliv netop har taget ansvar og indlemmet to nye afsnit om ”*Biodiversitet og sammenhængende natur*” og ”*Skove*” blandt indsatsområder og handlinger. At der også skal handlekraftige initiativer til, viser med al mulig tydelighed det pres naturen og fuglelivet er underkastet, hvor der er tale om tilbagegang over en bred bank. Der skal probate midler til, hvis udviklingen skal vendes.

Fuglenes særstilling afspejles ikke

Naturen står højt blandt danskernes foretrukne ønsker og definition på livskvalitet. Her indtager fuglene en særstilling, idet de både optager en synlig førsteprioritet for naturinteressen, men samtidig udgør en vigtig brik for aflæsningen af natur- og miljøtilstanden i omgivelserne. ”*Mange mennesker er fascineret af fugle*” hedder det da også på side 9.

Derfor kan det måske synes lidt fattigt, at fuglene optræder med et så beskedent aftryk i Kommunens handleplan. Kun 17 gange over de 34 sider er de nævnt som ”*fugle*” (hvad enten det er som ”*kystfugle*”, ”*farvestrålende fugle*”, ”*fugletårne*”, ”*vadefugle*”, ”*vandfugle*”, ”*rovfugle*”, ”*fuglereservater*” eller slet og ret ”*fugle*”). Tilsvarende er Klokkefrø nævnt 16 gange. For slet ikke at tale om Havørred!

Fuglearter nævnt ved navn, de fleste naturligt nok under ”*Særlige arter i Svendborg Kommune*”: Rørdrum 2, (svaner), Mørkbuget Knortegås 3, Havørn 5, Rød Glente, Rørhøg, Havterne 2, Dværgterne, Splitterne, Mosehornugle 2, Hjejler, Klyde, Trane 2, Grønspætte 2, Isfugl og Pirol, sidstnævnte er ikke forekommende i Svendborg Kommune mere. Alle de 16 nævnte arter er sjældne og kunne derfor fortjene en ekstra indsats og flere står da også på udpegningsgrundlaget i Natura 2000 områderne, men listen er ikke udtømmende og repræsentativ og er måske mest interessant ud fra de arter, der ikke nævnes. Det er et faktum, at alle de nævnte rovfugle og Trane er i fremgang, mens terner og vadefugle alle er i tilbagegang og derfor kræver særlig opmærksomhed. For alle vadefuglenes vedkommende er driften af engarealer og tilgang af nye vådområder afgørende for at stoppe tilbagegangen, og her nævnes afgræsningens vigtighed (side 16), hvilket vi støtter fuldt ud. Samtidig kan de våde og lave arealer løse andre af handleplanens fokusområder med CO₂-binding, vandparkering, sammenbinding af naturområder som modsvar på klimaændringer. Altså, vi ser gerne, at Kommunen profilerer sig på vådområdeindsats, naturgenopretning og frelser flere lavtliggende landbrugsområder (lavbundsområder) fra dræning til gavn for både naturen, klimaet og miljøet, kortsagt: Et hattrick, som Miljøministeren formulerede det i 2016.

Fugle versus forstyrrende friluftsliv

Generelt indeholder Natur og Friluftsliv mange beskrivelser af det aktive friluftsliv, som er uhensigtsmæssige for fuglelivet, såfremt der ikke fra start sættes hårdt ind for at sætte de nødvendige begrænsninger, der kanalisere aktiviteterne væk fra sårbare fugleområder. Vi skal derfor minde om nødvendigheden af, at når en meget stor del af vandsportsaktiviteterne udfoldes i Natura 2000 området Det Sydfynske Øhav, så er der et hårdt brug for at betone netop fuglebeskyttelsen, da området er udpeget som fuglebeskyttelsesområde. Her kan vandsportsaktiviteter ikke gå hånd i hånd med fuglebeskyttelsen, da fuglene altid vil tabe. Kitesurfing leverer det bedste eksempel på dette modsætningsforhold. Netop kitesurfing er langt den mest forstyrrende aktivitet for vandfuglene, da det ofte foregår i fuglenes lavvandede fourageringsområder, hvor de store og hurtige drager skræmmer fuglene væk på lang afstand. Også på land må de mange og opfindsomme udvidelser af friluftslivet ske efter en overordnet plan, så aktiviteterne ikke hele tiden æder sig ind på naturgrundlaget og forhindrer det naturlige plante- og dyrelivs fri udfoldelse, herunder fred og ro til at gennemføre bestandenes videreførelse.

Svendborgs natur har det skidt

I planen tales naturligt nok om *"forarmet natur"* (side 6) og det siges, at *"naturen har en værdi i sig selv"* (side 15). Disse to sandheder må være pejlemærket i en *"plan der har fokus på naturindsatser, der ligger ud over de statslige vand- og naturplaner samt på indsatser for friluftslivet"* (side 7). For Svendborg Kommune gælder de sørgelige kendsgerninger, at **1**) *"naturområderne udgør en mindre del af landskabet sammenlignet med resten af Fyn og landet som helhed"* (side 6), at **2**) *"biodiversiteten i Svendborg Kommune samlet set er lav i forhold til landets øvrige kommuner"* (side 8) og at **3**) *"naturkvaliteten overvejende er lav"* (side 8). Måtte denne konstatering få skærpet politisk opmærksomhed, så der kan ydes den ekstraordinære indsats, der er påkrævet for at løfte naturen i Svendborg Kommune op til en bedre score (17 ud af 100) og placering på kommunernes Naturkapital, hvor kommunen ligger på en 74. plads ud af 98.

Også landbruget må levere

Her vil især en indsats i landbrugslandet og på arealer, der er under landbrugets regime være påkrævet. Dette forhold berøres indirekte i Natur og Friluftsliv i Svendborg Kommune, fx side 16: *"Ca. 1.200 ha lysåben natur har behov for pleje og helst ved afgræsning"* og der opremses (side 17) en række nye handlinger, der fremover vil blive sat i værk, og som vi i DOF kan tilslutte os. Vi tilslutter os også, at *"vi kan ikke opretholde biodiversiteten under de nuværende forhold. Vi skal give naturen mere plads. Større naturarealer giver større artsrigdom og genetisk mere robuste bestande af vores særlige arter...Og arternes spredningsmuligheder skal forbedres. Det kan ske ved etablering af mere sammenhængende natur og ved at etablere områder med større tæthed af mindre naturområder, der kan fungere som mellemstationer eller trædesten, samt diger og levende hegn"* (side 18). Her må landbruget levere tilbage og måtte behovet herfor også få en skærpet politisk opmærksomhed, så der fremover kan ydes den ekstraordinære indsats, der er påkrævet for at løfte naturen i Svendborg Kommune. For, som jeg nævnte tidligere, så skal der probate midler til, hvis udviklingen skal vendes. Og det er vi forpligtet til overfor både FN, EU -og vores efterkommere.

Udarbejdet af Niels Andersen, Dansk Ornitologisk Forenings repræsentant i Grønt Råd

Dorit Fruergaard

Fra: René Lund Chetronoch <rlc.dn.svendborg@gmail.com>
Sendt: 4. december 2018 05:45
Til: Dorit Fruergaard
Emne: Re: Svendborg Kommune. Det Grønne Råd - hørings svar til forslag til revision af 'Plan for Natur og Friluftsliv'

Hej Dorit.

Hermed bemærkninger fra DN Svendborg

En ros til at vægte vådområderne. Disse har længe været underprioriteret på trods af politiske ønsker om udvikle nye vådområder. Knap så meget ros til de konkrete handlinger for at fremme Biodiversitet (side 18). Der står, at der skal være "ny natur og mere plads". Hvordan skal det foregå, dvs. hvilke handlinger skal iværksættes for at dette kommer til at ske? Det er en begyndelse at "kortlægge", "producere faktaark" og "sætte fokus på", men dette er ikke tilstrækkeligt til at biodiversiteten faktisk øges. Set i lyset af kommunens ønske om en bedre pointtildeling ift. Naturkapitalindekset, bør dette være en prioritering.

Under afsnittet om Bynatur bruges anvendes begreberne "mere plads" og "undersøge muligheder". Er det et udtryk for visioner eller findes der tanker for hvordan dette skal komme til at foregå? Det anføres på side 24 "Svendborg Kommune arbejder på at øge biodiversiteten på disse arealer og udvikle dem rekreativt". Det anføres at disse områder indgår i plan for grønne områder. DN Svendborg finder det problematisk at en samlet indsats for naturen kommer til at blive splittet op på flere forskellige planer - alle indsatser for naturen bør fremgå af samtlige planer, som berører dette område. Naturen skelner ikke mellem om den er en del af plan for grønne områder eller en del af planen for natur og friluftsliv. Det er en administrativ opdeling, som risikerer at forplumrer indsatsen.

I planen findes intet om naturkvalitet i byens parker og vejsider - disse områder er dog naturmæssigt væsentlige - også i forhold til placering ift. Naturkapitalindekset, hvorfor der også bør beskrives målsætninger og handleplaner for disse områder.

Det er positivt, at der er kommet et separat afsnit om biodiversitet og om skov.

På side 6 anføres det, at biodiversiteten er truet af næringsstoffer, men der er intet om, hvordan dette problem søges løst. Udvaskning af næringsstoffer i vandløb og åbent vand er ikke nævnt - selv om dette er afgørende for spredningen af næringsstoffer. Set i lyset af at udledningen af næringsstoffer er en af de største trusler mod biodiversiteten, bør der klart være handleplaner i forhold til begrænsning af disse.

På side 16 anføres det, at man vil udbygge viden om naturområderne. Her bør det beskrives med hvilke metoder og hvad der skal følge efter man har skaffet sig viden om disse områder.

På side 30 nævnes, at der skal ske en kortlægning af skove med lang kontinuitet og områder med biodiversitet. Her bør ligeledes angives metode og handleplan i forhold til kortlægningens resultat.

Desuden tilslutter vi os Bo Egelunds bemærkninger omkring brugen af begrebet "vækst". Indsatsen for naturen skal ikke være betinget af et vækstparadigme, i hvert fald ikke hvis dette angår et enfoldigt økonomisk vækstparadigme. Begrebet bør derfor fjernes fra planen. Hvis dette ikke ønskes må begrebet defineres præcist. Som det fremstår lige nu virker det direkte i modstrid med indsatserne, idet fremtidig udvikling bør baseres på en princip om bæredygtighed i miljømæssig og social forstand.

I denne sammenhæng tilslutter vi os også at brugerne får mere indflydelse i samspil med lodsejerne. Borgerne bør, som Bo Egelund anfører, inddrages aktivt i f.eks. registrering af natur og bevarelse af natur.

Desuden tilslutter vi os Bo Egelund forslag til tilføjelser i planen:

- Vi vil sikre adgangen til naturen – strandene, skovene og det åbne land – ved at medinddrage borgerne i lokalområderne.
- Det planlægges at etablere et brugerråd for de kommunale skove. Borgere og relevante organisationer vil blive inviteret til at udpege et antal medlemmer til dette råd.
- Kortlægge og bevare eksisterende adgang til det åbne land og skovene.
- Foretage en regelmæssig gennemgang af § 3 områder i Svendborg Kommune.

Desuden anbefaler vi at planen og indsatser evalueres een gang årligt og der udarbejdes statusplan for de prioriterede indsatser med mulighed for at ændre prioriteringen, hvis dette skønnes at være nødvendigt.

Jeg beklager den sene fremsendelse.

Bedste hilsener

René Lund Chetronoch
Formand for DN Svendborg

svendborg@dn.dk

rlc.dn.svendborg@gmail.com

Mobilnr. 27 11 05 44

Virusfri. www.avg.com

Den man. 26. nov. 2018 kl. 14.24 skrev Dorit Fruergaard <dorit.fruergaard@svendborg.dk>:

Til medlemmerne i Det Grønne Råd i Svendborg Kommune.

I forlængelse af mødet den 19. november vil jeg minde jer om, at vi meget gerne vil have eventuelle bemærkninger til det fremlagte forslag til revision af 'Plan for Natur og Friluftsliv' senest den 3. december 2018.

Bemærkningerne sendes til mig.

Venlig hilsen

Dorit Fruergaard
Biolog

Svendborg Kommune
Byg, Natur og Miljø

Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

Tlf: +4562233446
Mobil: +4530175446
Email: dorit.fruergaard@svendborg.dk

Vi gør opmærksom på, at i Svendborg Kommune behandler vi oplysninger om dig i vores IT-systemer, når vi arbejder med din sag. Vi kan f.eks. også i tilfælde af en anmodning om aktindsigt videregive dine oplysninger. Du kan læse mere om Databeskyttelses-forordningen og -loven på Datatilsynets hjemmeside www.datatilsynet.dk og på Svendborg Kommunes hjemmeside <https://www.svendborg.dk/om-kommunen/datasikkerhed>.

 Virusfri. www.avg.com